ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ

2252: ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜಿ.ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯ (ಕನಕಪುರ):– ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಉತ್ತರಿಸುವರೇ ?

ಅ) ರಾಜ್ಯದ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೆ ಉಳಿದಿರುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು;

ಆ) ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ;

ಇ) ಬಂದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಳಂಬವನ್ನು ನೀಗಿಸಲು ಸರ್ಕರವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳೇನು ?

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ (ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರು):–

ಅ) 31ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ 1992ರಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ

	ಸಿವಿಲ್	ಕ್ರಿಮಿನಲ್
ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ	1,12,637	2,527
ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ	1,43,203	19,675

ಗಳು (ನಗರ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ)

ಆ) ಹೌದು.

ಇ) ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಲು ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜಿ.ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯ:– ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಿರುವ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಏನೇನು ? ಮತ್ತೆ ಎರಡನೆಯ ಉಪ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಖಾಲಿ ಇರುವ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ತುಂಬುತ್ತೀರಿ ? ಎಷ್ಟು ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿ ಇವೆ ?

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ:– ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ 6 ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳು ಇವೆ. ಅದನ್ನು ಸಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳಗಿನ ಮುನ್ಸೀಫ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಸಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ಮುಗಿದಿದ್ದು 39 ಮುನ್ಸೀಫ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ನೇಮಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಖಾಲಿ ಆಗಬಹುದು. ಆಗ ಖಾಲಿ ಆಗುವ ಜಾಗಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜಿ.ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯ:– ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದು ಉಪಪ್ರಶ್ನೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಏನೇನು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು; ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ:– ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳಿಗೆ ಒಂದು

ವಾಹನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಲೇಬರ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳು ಅವರು 2-3 ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ವಾಹನ ಸೌಲಭ್ಯ ಇದುವರೆಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ವಸತಿ ಗೃಹಗಳನ್ನು, ಅಂದರೆ ವಾಸದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಅದಕ್ಕೆ ಅಡಿಗಲ್ಲು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ; ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳಿಗೆ ವಾಸಕ್ಕೆ ಮನೆ ಇಲ್ಲವೋ, ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತೆ ಅವರ ಲೈಬ್ರರಿ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಣದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನವರೂ ಕೂಡ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜಿ.ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ:- ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಮಗೆಲ್ಲಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ವಾಸ್ತಾವಾಂಶದಲ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್ ಲಿಟಿಗೇಷನ್ನ ರೆಂಟ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳು ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿರತಕ್ಕದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಮಾತು. ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ ಆರ್ ಸಿ. ಕೇಸ್‌ಗಳು ಏನಿವೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಬೇಗ ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದು ಒಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಯದ ಮಿತಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಶಾಸಕಾಂಗಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲದೆ ಇರಬಹುದು; ಆದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಇದನ್ನು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಒಂದು ಟೈಮ್ ಲಿಮಿಟ್ ಅನ್ನು ಹಾಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ:- ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಕಳಕಳಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಮಸ್ಯೆ ಆಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯದ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಸೇರಿ ಅನೇಕ ಸಭೆ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ನಿಧಾನ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ತೊಂದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಪಾಂಡಿಚೆರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್‌ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಅದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿದೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಓದುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಳಜಿ ಆತಂಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜನಗಳ ಪರವಾಗಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಆತಂಕಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ತೋರಿಸಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಮಸ್ಯಗಳು:- In ordinate concentration of work in the hands of some members of the bar. Long arguments and prolific judgments. Lack of Priority for disposal of Old cases. Granting of unnecessary adjournment; inordinate delay in the supply of certified copies of judgements and orders; printing of paper books in criminal matters; claassification,

grouping and listing of cases; lawyers not appearing in courts due to strikes etc., indiscriminate closure of courts –

ಇವು ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ. ಇನ್ನೂ ಇದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳು ದಾಖಲಾಗುತ್ತವೋ ಅದಕ್ಕಿಂಥ ಕಡಿಮೆ ಕೇಸ್‌ಗಳು ಡಿಸ್ಪೋಸಲ್ ಆಗುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಇದು ತುಂಬ ಆತಂಕ ಬರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ತೀವ್ರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್.ಆರ್.ಸಿ. ಕೇಸ್‌ಗಳನ್ನು ಡಿಸ್ಪೋಸಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಕೋರ್ಟ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ದಮಯಂತಿ ಬೋರೇಗೌಡ:– ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ 6ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳ ಪೋಸ್ಟ್ ಖಾಲಿ ಇವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸ್ಟೇಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಏತಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ? ತಾವು ಈಗಲಾದರೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಹಾರನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ:– ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯಣಿಯವರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ದಮಯಂತಿ ಬೋರೇಗೌಡರು ಕೊಟ್ಟರತಕ್ಕಂಥ ಸಲಹೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳಿವೆ. ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ಗೆ ಮಹಿಳಾ ನ್ಯಾಯಧೀಶರು ಆಗಲು ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್, ಎಕ್ಸಪೀರಿಯನ್ಸ್ ಇರುವವರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಆಗಬೇಕಾದದ್ದು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ವಿ. ದೇಶಪಾಂಡೆ:– ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಇರುವ ಸಿವಿಲ್ ಪ್ರಕರಣ 1,12,637, ಕ್ರಿಮಿನಲ್ 2527, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್ ಕೇಸಸ್ 1,43,203, ಕ್ರಿಮಿನಲ್ 19,675 ಕೇಸುಗಳು ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮುನ್ಸೀಫ್ ಕೋರ್ಟ್ ಮತ್ತು ಸಿವಿಲ್ ಕೋರ್ಟ್ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಕೇಸಸ್ ಬಾಕಿ ಇವೆ. ಇವತ್ತು ಲಕ್ಷಾವಧಿ ಕೇಸ್‌ಗಳು ಸಿವಿಲ್ ಇರಬಹುದು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಇರಬಹುದು, ನಮ್ಮ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇವೆ. ನಾವು ನೀವು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. "Justice delayed is justice denied".

ತಾವು ಮುನ್ಸೀಫ್ಸ್‌ಗೆ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಮತ್ತೊಂದು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ಕೊಡಿ. ಅದರಿಂದ ಬಾಕಿ ಇರುವ ಕೇಸಸ್ ಡಿಸ್ಪೋಸ್ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೇಸಸ್‌ಗಳು ಡಿಸ್ಪೋಸ್ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಎರಡು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಲೋಕಅದಾಲತ್ ಏನಿದೆ ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ. ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಬಗೆಹರಿಯಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ಸ್ ಇದ್ದರಲ್ಲಾ with all respects to them ನಾನೂ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್, ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ನಾನು ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ;ಬಹಳ ಜನ ಇದರಲ್ಲಿ ಇಂಟರೆಷ್ಟೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವುಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ಸ್‌ನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಿವ್ಯೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ಕಡೆ The Government Advocates don't attend, or they collude. ಹೀಗಾಗಿ ಇವತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಡೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೂ ಬಗೆಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. 3ನೆಯದು ಕೆ.ಇ.ಬಿ ಆರಿಯರ್ಸ ಬಗ್ಗೆ ಎಕ್ಸೈಸ್ ಆರಿಯರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ, ನಾವು ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಅವರನ್ನು ರಿಕ್ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಕೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ರಿಯೇಟ್

ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಪರೇಟ್ ಆಗಿ ಜಡ್ಜ್ ಅವಥನ್ನು ಆಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿ ಕೇಸಸ್ ಡಿಸ್ಪೋಸ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇವತ್ತು ಏನು ಕ್ರಮ ಆಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಹಾರನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ:– ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕಾನೂನು ನೆರವು ಮಂಡಳಿ ಮುಖಾಂತರ ಅನೇಕ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪಕವಾದಂಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ 1200 ಅಂತಹ ಶಿಬಿರಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಪ್ಯಾಸಿಕ್ಯೂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ರಿವ್ಯೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆ. ನೆನ್ನೆ ತಾನೇ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ಯಾಸಿಕ್ಯೂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಸಮ್ಮೇಳನ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇವತ್ತೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಲೇಕೆಂಬದನ್ನು ಜನಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯುಂದ ಬೇಗ ಡಿಸ್ಪೋಸ್‌ಲ್ ಆಗುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ competency in conducting cases ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಪುನಃ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆವತಿಯಿಂದ ರಿವ್ಯೂ ಕೂಡ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನೀವು ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅದು ನಿಜ. ನಮ್ಮ ವಾರ್ಷಿಕ ವರಿದಿ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳು ಸೇರಿದರೆ 10,05,533 ಕೇಸಸ್‌ಗಳು 31-12-94 ರಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಇದ್ದವು ಇದು ಸ್ವಲ್ಪ ಆತಂಕಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ – Under Article 323B of the Constitution. ವಿಶೇಷವಾದ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಅನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು. ಇದರಿಂದ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ಗೂ ಭಾರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಪೋಸಲ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ನಡೆದಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಈ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ಬೇಗ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಸೆಷನ್ಸ್ ಕೇಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಡೇಟು – ಡೇ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವರ್ಷ ಎರಡು ವರ್ಷ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಈವನ್ ಮರ್ಡರ್ ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಕಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರೋ ಎಂ.ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ:– ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡೇ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. "Justice delayed is justice denied" ಅಂತ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡೇ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತೇವೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳು ಬಂತು. ಇಲ್ಲಿ ಮೊಧಲು ತೊಡಕು ಇರುವುದು ನಮ್ಮ ಪ್ರೊಸೀಜರಲ್ ಲಾ, both civil procedure and criminal procedure.

ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ನಾವು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದು ಪಾಂಡಿಚೇರಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು; ಅಲ್ಲಿ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ಸ್‌ದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. You will have to amend the Advocates Act, in consultation with the office–bearers of the Bar Association, ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. concentration of work in a few hands ಅಂತ ಮಾತನಾಡಿದಿರಿ.....

ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತೆಗೆದುಕೊಂಡು distribution of work will be done by the superior courts themselves. ಇಂಥಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೋರ್ಟ್ ರೂಲ್ಸನ್ನೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. High Court rules will have to be amended. So, you will have to have a detailed discussion

with the Chief Justice of the High Court of Karnataka, the President of the Karnataka Bar Association and also the Law Commission to amend the procedural laws in the country.

ಅವೆಲ್ಲಾ ಲಾರ್ಡ್ ಮೆಖಾಲೆ ಕಾಲದ್ದು. ಬ್ರಿಟೀಷರ ಕಾಲದ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಅನ್ನು ನಾವು. ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟನ್ನೂ ಗಮನ ಹರಿಸಿದರೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ;

ಶ್ರೀ ಹಾರನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ:– ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಲಹೆಗಳು ಸೂಕ್ತವಾಗಿವೆ ಈಗಾಗಲೇ ಲಾ ಕಮಿಷನ್ 5 ರಿಪೋರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೇಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಅನ್ನು ಎಂದು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಮಳೀಮಠ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇಡೀ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ಆಗಿ, ಆ ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೂಡ ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದಕೊಂಡು ತಾವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಲಾ ನಲ್ಲಿ ಏನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡೋಣ.

ಹುಲಿವಾನ ಹಾಗೂ ತುಂಬಿಕೆರೆ ಹತ್ತಿರ ಮದ್ದೂರು ನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಿರು ಜಲವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆ

2188: ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಆತ್ಮಾನಂದ, (ಮಂಡ್ಯ) ಶ್ರೀ ಎನ್. ತಮ್ಮಣ್ಣ (ಕೆರೆಗೋಡ್):– ಮಾನ್ಯ ಉಪ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಉತ್ತರಿಸುವರೇ ?

ಅ. ಕೆರಗೋಡು ಹೋಬಳಿಯ ಹುಲಿವಾನ ಹಾಗೂ ತುಂಬಿಕೆರೆ ಹತ್ತಿರ ಮದ್ದೂರು ಯೋಜನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನದಲ್ಲಿದೆಯೇ;

ಆ. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೀರಿ;

ಇ. ದ್ಯಾಪಸಂದ್ರದ ಹತ್ತಿರ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಕಿರು ಜಲವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆ ಈಗ ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ;

ಈ. ಈ ಕಿರುಜಲವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಎಷ್ಟು ? ಹಾಗೂ ಯಾವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ (ಉಪಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು):–

ಅ. ಹೌದು.

ಆ. ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವರು.

ಇ. ಸರ್ಕರದ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ ಪಿಡಬ್ಲೂಡಿ 182 ಪಿಪಿಸಿ 85 ದಿನಾಂಕ 4-3-1986ರಲ್ಲಿ ದ್ಯಾಪಸಂದ್ರದ ಹತ್ತಿರ ಶಿವಾ ಕಿರುಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾವೇರಿ ಹೈ ಡ್ರೋ ಎನರ್ಜಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್‌ರವರಿಗೆ ಕ್ಯಾಪ್ಟಿವ್ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಸಂಸ್ಥೆ ಯೋಜನೆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1992ರಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗಿದೆ.

ಈ. 3 ಮೆ. ವ್ಯಾಟ್. ಯೋಜನಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ.